

934

פרדמוקול מס. 13 / ב

מישיבת ועדת הכספים

התקיימה ביום ד', ה' בחשון, תשי"ז - 10 באוקטובר, 1956 בשעה 9.45

ג ר כ ח י ג

חברי הוועדה: היו"ר י. גורי
י. אפרתי
י. בדר
א. בהיר
ש. דיין
מ. חזני
ח. לנדאו
ז. סוזאייב
י. קרגמן
ח. רובין
ג. שוקן

מוזמנים: ד"ר קימרון
מ. בדר
- ממעט משרד המשפטים
- המנהל הכללי של משרד הפיתוח
מר עקביה
מר כץ
- ממעט משרד הפיתוח
- ממעט חברת החשמל

סדר-היום: 1. דיון בשאלת תעריפי החשמל.
2. מסכורת הסופטים והשריט.

היו"ר י. גורי: אני פותח את הישיבה.

קראתי בעתון "מעריב" ידיעה, שהנה בקשר לבעיית עליית אמאעי החלומ יש להניח שבשובו של נגיד הבנק מארצות-הברית הוא בוודאי יגיש דו"ח לממשלה ולוועדת הכספים שישמע נושא לדיון. הכתבה מסתיימת במלים הבאות: "הענין שימש נושא לחליפת מכתבים בין חבר-הכנסת בדר לבין נגיד הבנק".

האמת היא שהענין שטג נושא לדיון בוועדת הכספים ואף נשלח בנדון מכתב לנגיד הבנק. האמת היא שחבר-הכנסת בדר הסב את תשומת-לב הוועדה לכך, והוא עשה זאת כאחד מחברי ועדת הכספים. הדבר היה סמוך ליציאתו של נגיד הבנק לארצות-הברית, והוא השיב על מכתבנו במכתב שקראתי אותו בפני הוועדה. במכתבו עומד הנגיד על נקודה בחוק, אולם פירושו של נגיד הבנק אינו מחייב את הנוסח המדוייק של החוק.

אינני רוצה שתפרשו את דברי כמענה לחבר-הכנסת בדר, אבל הרושח באיבור הוא כאילו הוועדה כשלעצמה לא עשתה בענין

זה מאומה, אבל אחד מחברי הוועדה התעורר לכך, אני שואל את הוועדה האם היא סגורה שיהיה זה נכון לכתוב ב"מעריב" שהשאלה התעוררה בוועדת הכספים והיו חילופי דברים עליה, אולם הדבר היה סמוך ליציאתו של נגיד הבנק לאמריקה והוא הודיע לוועדה שבשובו יכין את הדו"ח.

י. בדר:

כאשר קבלתי את הירחון הסטטיסטי עברתי עליו כדרכי, הוצאתי את החומר של אשתקד, השוויתי את המספרים וכתבתי מכתב הנדון לנגיד הבנק. נוסף לכך הבאתי את הענין לחשומת-לב הוועדה מבלי להציג דרישות חגיפות. קבלתי תשובה מהנגיד באותו נוסח שנחקבל בוועדה, עמדו בפני כמה ברירות: האחת - לפרסם את המכתב שלא חייב חודיות עם ההערות שלי שהיו קודם כל מסבירות, שגישתו של הנגיד מתנגדת באופן וררף לחוק הקיים. זה היה מבהיר שמסיבות בלתי מסויקות - כי מבחינת החוק נסיעה לווינגטון אינה אידוק - דוחה הנגיד קיום חובה שלו המוגדרת באופן ברור בחוק ושהחוק דורש כי יקיים אותה מייד. בחרתי בדרך האחרת, שהיא אולי אינה מחאימה לדובר אופוזיציה: חלפנתי לנגיד ונחיתתי לשכנע אותו על מעותו המשפטית. כיוון שהוא היה באווירה של נסיעה הסתפקתי בזה שאמרתי לו כי השוחח עמו בשובו.

לא פרסמתי את שני המכתבים, לעומת זאת את היובדה של המכתבים (לא את הוכנסם) לא שמרתי בסוד. ידעו על כך מספר אנשים וביניהם עוזבאי של "מעריב", אשר ביקש ממני את המכתב ואני לא מסרתיו לידו. אם יש איזו טענה כלפי הרי היא במידה מסוימת אודקת, כי אולי היתה זו חובתי להתריע על כך. זה היה פוגע באמון האיבור בשלטונות ובנאמנות לחוקים.

אם יו"ר הוועדה רוצה לפרסם משהו, אני רוצה שלמען האמת יפורסם שגם לוועדה הבאתי את הענין. אם היו"ר לא יעשה כך - יכול להיווצר הרושם המוטעה, שאני נסיתי לרשות לזכותי איזה ענין שאץ בוועדה בלי כל קשר אלי.

ח. רובין:

אני מציע שבמקרה זה לא תכתוב הוועדה מכתב לעתון "מעריב", אלא שהדבר יפורסם בצורה קומוניקט ככל העתונים.

היו"ר י. גורי:

אני חוזר ומדגיש שאין לי כל טענה. הבאתי את הענין לוועדה משום שחוך כדי קריאת הידיעה הזו התעוררה אצלי שאלה את זה אינו יוצר רושם ממעה באיבור. חשבתי לנכון לשאול את הוועדה משום שאני כשלעצמי אינני חושב שצריך להגיב על כל דבר. כאשר אתה, חבר-הכנסת בדר, בא ומדגיש שאם מוסרים תיקון לעתונות צריך להוסיף שחבר-הכנסת בדר הוא שעורר את השאלה - אני מוצא בזה טעם לפגם, אף שהחביעה היא לגיטימית. אין מפרסמים באיבור מי עורר את השאלה, ואילו עמדה בפני ברירה שאני צריך לפרסם כי פלוני עורר את השאלה או שלא לפרסם הודעה כלל - הייתי מעדיף ללכת בדרך השנייה.

אני אומר שהוועדה נחנה את דעתה על הענין, עמדה בחליפת מכתבים עם נגיד הבנק אשר הסביר מדוע הוא אינו יכול להגיש את הדו"ח וכי הוא יגישו לאחר חדשים. אם חבר-הכנסת בדר מקבל את ההצעה - נוח; אם לאו - אצטרך לשאול את הוועדה אם היא סבורה שאריך לפרסם מי עורר את השאלה בוועדה.

י. בדר:

אני מציע שהיו"ר יפרסם מה שהוא רוצה ואני אפרסם את אשר אהשוב לנכון.

היו"ר י. גורי:

אני מבין שדעת הוועדה היא שאריך לפרסם, אני גם מקבל את התיקון של חבר-הכנסת רובין, שמן הראוי למסור קומוניקט בנושא של הודעת הוועדה, ואז אין מפנים זאת לעתון אחד אלא לכל העתונים.

דיון בשאלת תעריפי החשמל

היו"ר י. גורי:

אתמול הודעת ביועדת הכספים, שטר הפיתוח
פנה לוועדה והודיע שהממשלה ביקשה את הוועדה
לחדט את הדיון בשאלת העלאת תעריפי החשמל. רצוני למסור לחברים
שלא היו נוכחים בישיבת הוועדה ב-1 באוקטובר על הנימוקים שהניעו
את הממשלה לאשר העלאת התעריפים.

באותה ישיבה קיבלה הוועדה החלטה האומרת:

"א. ועדת הכספים מציעה לממשלה למסור לכנסת הודעה על המצב
בחברת החשמל, על ההתפתחות שחלה בחברה מאז הלאמתה ועל
הצעותיה להקלת תעריפי החשמל.

ב. לאור האמור לעיל מבקשת הוועדה מאת הממשלה לעכב ביצוע
החלטות ועדת השרים הכלכליים על העלאת התעריפים".

את נוסח ההחלטה וכן את פרומוקול הדיונים
העברנו לשרי האוצר והפיתוח. בתשובה לכך נתקבל המכתב מאת שר הפיתוח,
שאת תכנון קראתי בישיבה הקודמת. חושבני שמחובתי למסור לוועדה בקיצור
את הצעות שהועמדו להצבעה באותה ישיבה בה השתתפו חמשה חברים.

היתה הצעה אחת שנתקבלה ואשר את סכנה קראתי. —
כן היתה הצעה אחרת שהיתה בת שלושה סעיפים האומרת:

"א. הוועדה רשמה לפנייה את הבאורים שניחנו מפי מנהל משרד הפיתוח
וסגנו על הטיבות שהניעו את ועדת השרים לענייני כלכלה לאשר
החל מאוקטובר שנה זו את העלאת התעריפים;

ב. הוועדה מחליטה להעביר פרומוקול הדיון לשר הפיתוח ולשר
האוצר ומפנה את חשומת-לבם לכך, שדעת חברי הוועדה אינה
נוחה מהעלאת התעריפים כל עוד לא יתקיים דיון יסודי ומקיף
יותר על מצבה המשקי של חברת החשמל;

ג. הוועדה מחליטה לדון על ענייני חברת החשמל ובעיותיה המשקיות
באחת מישיבותיה הקרובות."

ההבדל בין שתי הצעות הוא בעצם **כדבר** אחד —
ההצעה האחת אומרת שלא לעכב את העלאת התעריפים, והשנייה אומרת שיש
לעכב. בשאר החלקים אין הבדלים בין שתי הצעות. אבל כאמור נתקבלה
הצעת הרוב.

מצאתי לנכון להקדיש הערות אלו כדי להתוות
איזה קו לדיון. אמנה החברים שלא השתתפו בדיון זכותם לדרוש דיון
מחדש, אבל אני מבקשת לקיים דיון יותר תמציתי.

ההצעה להעלאת התעריפים מסתכמת — אילו
בוצעה לפי הפירוט שניתן לנו במבטאות — בסכום של 4,520,000 ל"י
לשנה, המחולק לפי הסעיפים הבאים על הכנסה: צרכנות — 1,850,000 ל"י;
שימוש מסחרי — 980,000; תעשייה — 735,000; אספקת מים — 230,000;
השקעה — 650,000; דמי שכירות בעד מוניות — 65,000 ל"י.

נאמר לנו שוועדת השרים הכלכליים החליטה
לעכב או לא לבצע את ההעלאת בשני סעיפים מתוך אלה שמניתי — תעשייה
והשקעה — המסתכמת בסכום של 1,400,000 ל"י. כן נאמר לנו שוועדה
בין-משרדית שפעלה בעניין זה דרשה מחברת החשמל לחסוך בסעיפים שונים,
בעיקר בסעיפי אדמיניסטרציה, בסכום של מיליון ל"י. צויין שהגרעון
עולה ל-7 - 6,5 - 6 מיליון ל"י וחלקו צריך להתכסות גם על-ידי
פיצוי מסויים המתבטא במחיר הדלק שנמכר לחברה על-ידי הממשלה.

מסביר מאליי שהממשלה אריכה לתת החבר
למה היא מבקשת את הוועדה לדון מחדש בנושא זה.

אד.

אני מבקש להעמיד נוסח זה לסדר היום של
ישיבות הוועדה.

י. בדר:

הודעתי על כך בישיבה הקודמת ואף נשלחה
תוספת לסדר-היום.

היו"ר י. גורין:

אני ידעתי שהיו יחסי דיון על מסכורת
השופטים, וחשבתי שזהו ענין דחוף. אינני
מחכים לדיון כזה כאשר יש "ערימה" של מספרים שלא קבלתי אותם לפני הדיון.
אני מציע שהדיון לא יחקיק היום וסתתן לנו שהוא לקבל חומר בכחב
ואף להחייץ בסיקות.

י. בדר:

בינתיים קיימת החלטה של הוועדה, ואני
מציע לקיים סדרי דיון תקינים: קודם כל לחלק חומר, לאחר מכן לקיים דיון
אם הוועדה מסכימה לעשות רביזה של החלטה שנתקבלה, ואם הוועדה תחליט
על רביזה - לדון על ההצעות החדשות.

לפני שהוועדה תחליט אם לערוך רביזה
מן הדין שתשמע את דעת הממשלה מדוע היא
מבקשת רביזה, מה היא נימוקיה לכך.

היו"ר י. גורין:

מאחר שאחמול הודיע יו"ר הוועדה שהענין
יעמוד על סדר-היום וגם נשלחה הודעה בנדון,
הצעתי היא שנסמע עתה את הודעת הממשלה ונימוקיה ואחר נחליט באיזו
צורה לקיים את הדיון.

א. בהיר:

ועדת השרים הכלכליים, שפעלה בענין זה בטו
הממשלה, חמכה את ידה על חישוב החסר במאזן
של חברת החשמל. לאור עובדה זו היא היתה צריכה לשמור שהמסקנה הזו לא
יכנס לגרעונות, שאם היא יתכפו יפלו באופן אוטומטי על משלח המסים.
הוועדה קיבלה את החישוב אבל לא את כל ההמלצות בנדון, והיא תחליטה
שבמסך ששת החדשים הבאים לא יוגלה מחיר החשמל עבור התעשייה וההשקאה.

מ. בדר:

הממשלה אינה חייבת לפי החוק להביא את הדבר
לאישור הכנסת, אלא שבהתאם לנוהג ובהתאם לפניה מיו"ר ועדת הכספים
הובאו הדברים לידיעת ועדת הכספים. החלטת ועדת הכספים אומרת שיש
לעכב את העלאת התעריפים מבלי שהיא חומר מאין יהיה המקור לכיסוי
ההפסד שיתהווה. את הנקודה הזו מבקשת הממשלה לשנות בהחלטות ועדת
הכספים כי היא מקבלת את טאר ההצעות. שר הפיתוח ביקשני להודיע בטמו
לוועדת הכספים, שהוא בזמן מתאים - לאחר שיאושר המאזן של חברת החשמל
ולאחר שהוא יבדק על-ידי מועצת המנהלים - יביא הודעה לכנסת, בהתאם
להחלטת ועדה זו. לאור עובדה זו לא נראית לנו המלצת ועדת הכספים,
שהממשלה תעכב בינתיים את העלאת התעריפים.

אנו הגענו לקביעת החסר קודם כל על-ידי
מסקנות הוועדה האיבורית, שנתמנתה עוד בתקופת כהונתו של שר הפיתוח
הקודם הד"ר דב יוסף, שכבר אז קבעה שהתעריפים אינם מספיקים לכיסוי
ההוצאות הלגיטימיות של חברת החשמל. לאחר מכן בדקנו את כל המסמכים
והמספרים שהמציאה לנו חברת החשמל והכנסנו בהם שינויים. קבענו סכום
מסוים, שהוא לא מבוטל לגבי הסכום הכללי שהגענו אליו שהוא חסר למען
שמאזן חברת החשמל יהיה חיובי ומסודר, ומ-5,800,000 ל"י הגענו
להורדה נוספת של 1,300,000 ל"י על-ידי אי-העלאת התעריפים של החשמל
לתעשייה ולהשקאה, להורדה של 1,000,000 ל"י, סכום שיחכס על-ידי
הקימוציה שמחייבית את החברה לעשותם וכן עוד סכום של 300,000 ל"י
שיחכס על-ידי המלח חובה על החברה לשנות את הנוהג לפיו היא נוהגת
חשמל במחיר סמלי לעובדיה. אנו סבורים שיש בזה מסוים הקדמה לכל ביקורת
האומרת שאריכים לעמוד על משמר סדרי העבודה, הייעול והאורגניזציה
של חברת החשמל.

א.ד.

אנו מבוררים לכן שאין צורך להעמיד את הממשלה בפני מצב שהיא תצטרך להחליט בניגוד להמלצות ועדת הכספים - והיא רשאית לעשות זאת; היא רשאית להחליט שהיא מליה את התעריפים; הבאנו את העניין לידיעת הוועדה, וכתוצאה מביקורת שנשמעה כאן ימסור שר הפיתוח בזמן מתאי הודעה שנחבקה כאן בפני הכנסת. אנו חו- ביח שוועדת הכספים צריכה להגיא זאת בחשבון!

א. בהיר:

אני חושב שוועדת הכספים צריכה לבדוק את עניני חברת החשמל בדיקה יסודית; אינני חושב שיש לעשות עבודה זו במליאת הוועדה אלא בוועדת משנה יחביא את המסקנות לוועדה; אני מצייך בסופוק את החלית הממשלה למסור בנדון הודעה בכנסת ולתת אפשרות לברר את הענין ברור מקיף ואיבורי.

י. בדר:

הודעת ממשלה בכנסת גוררת אחריה דיון את הממשלה מסכימה לכך או לא הדבר נדרש על-ידי שליט מחברי-הכנסת.

א. בהיר:

אני מניח ששר הפיתוח לא יתנגד לדיון בכנסת על הודעתו. ועדת הכספים אינה צריכה לחכות להודעה ולברור בכנסת אלא היא יכולה לקבוע ועדת משנה שתבדוק ותלמד את הבעיה וחביא למליאת הוועדה סיכומים. בינתיים אני מציע לאשר את הצעת הממשלה על התעריפים המוגדלים. עד כמה שאני מבין, הרי להחלטה בנדון אין חוקף רטרואקטיבי והיא תחול מ- 1 לאוקטובר.

אני מסכם את הצעותי:

(1) ועדת הכספים תבחור ועדת משנה שתברר ותבדוק את עניני חברת החשמל - המחיריה, הבעיות המסקיות והאדמיניסטרציה של החברה, והיא חביא את סיכומיה בפני מליאת הוועדה לדיון ולמסקנות;

(2) אנו מציעים לממשלה, שבהמשך להודעתו של שר הפיתוח יחקייה בכנסת דיון על הודעה זו;

(3) אנו מציעים את הצעת הממשלה לגבי שנת תקאיב זו ומצטרפים להפעיל את התעריף החדש החל מ- 1 לאוקטובר.

היו"ר י. גורי:

זו אשמתי של המאצחי לחברי הוועדה את החומר; הייתי בטוח שחברי הוועדה שהשתתפו באותה ישיבה קיבלו אותו, והיה לי יהוד לחשוב שחברי הוועדה שלא השתתפו יקראו את הפרויקול. אבל יעיתי בכך, והדבר דורש תיקון. אני חושב שצריך לדחות את הדיון ליום ב' הבא ובינתיים להמציא לחברי הוועדה את החומר ולהעלות את הטענה על סדר-היום של ישיבת הוועדה ביום ב'.

ז. טוזאייב:

אני מיכים להצעת היו"ר, אבל אבקש להעביר אלינו כמה דוגמאות קונקרטיות כיצד תסתקף ההעלאה לגבי טובי דירות שונות.

היו"ר י. גורי:

אני מבין שנציגי מטרד הפיתוח רטמו זאת לפנייהם.

הוחלט: לדחות את הדיון בטאלת תעריפי החשמל ליום ב' הבא.

(המשך הישיבה רטמה אג.)

ג.ג. (10.00)

לפני כן דטסה א.ד.

ישיבת ועדת הכספים
10.10.56

ז. טוֹזְנַיִב:

חמיד כשאנו מחוקקים חוק, מחברר אח"כ שסכמי טהו. גם בחוק סס-הכנסה היה טעיה הדין בשיעור סל סס-הכנסה, שהתיקון הזה וההנחה הניחבת לפיו מכוונת אך ורק ליחיד ולא לחברה. אם קיימת חברה פרטית והיא בעלת בית - היא לא תוכל ליהנות מהנחה הזאת. כשקבלנו את התיקון, איס לא סס-לב לאיזה חלק של החוק סוכנס התיקון, מבחינה פורמלית צודקים כנראה אנשי סס-הכנסה, אבל חברי הוועדה פעולם לא התכוונו שהדבר יחול רק על יחידים, ואני מבקש שהיור' שיפנה לטר האוצר ויטען את הדרך הנאותה לתיקון הדבר טטום שזה פוגע בדברים ויוצר מפליה ללא סיבה. הייתי מבקש שהיור' יעביר את הפרוטוקול של פניתי זו לטר האוצר.

מסכורת הסופטים ומסכורת הסרים

היור' י. גורי:

הוברר שאין להיסנע סדיון בסני הענינים גם יחד, עכ"פ עד לנקודה סטוייטה.

יש בעיה של סחרור חלק מהמסכורת ססס-הכנסה, והשאלה: אם מטסיכים בדרך זו. נטינו גם לפתור את בעיית מסכורת הסופטים בדרך זו, וכמעט שעמדנו לטכס הצעה לפיה חלק ממסכורת הסופטים יהיה פטור ססס-הכנסה, אבל הפסקנו את הדיון והדבר לא נתקבל. מאחר שהכנסת הסטיכה טוב את ועדת הכספים לדון במסכורת הסרים - מתעוררת שוב השאלה, בייחוד סחזכיר הספילה, אשר נתבקס לסטור לנו חוות-דעת בעקבות הדיון שנערך בוועדת שרים ספסלמית לנושא זה, הציע לנו הצעה לפיה חלק מהמסכורת יהיה פטור ססס-הכנסה. כלומר: כוונת ההצעה להסטיך בשיטה שהיתה נהוגה עד כה. ידוע שחלק מחברי הוועדה מתנגד לשיטה זו וטבור מצריך לקבוע את המסכורת בשיעור שייקבע מבלי לסחרר חלק ססס-הכנסה. תיקנו את השיטה הזאת גם לגבי מסכורת חברי הכנסת, ונצטרך הענין של סגני היור', אשר לגביהם סצאה טטום-סה לנכון ועדת הכנסת להסאיר סחרור חלק ממסכורתם ססס-הכנסה. יש גם טענה שדבר זה פוגע בסוראל של ססלמי הססים. אבל יש גם חברים הסבורים מצריך להסטיך בשיטה זו של פטור, ומטום כך אי-אפשר להסטיך בדיון מבלי סנסכס בנקודה זו.

ענין סני - קראתי פה את סכתבו של נטיא

ביה"ד העליון בנוגע לזהות מסכורת הסופטים העליונים ומסכורת הסרים. הוא טוען שהסופטים רואים בכך הפרת אמון. כססה הסדינה וצריך היה להקים את ביהמ"ס העליון, פנו לספר עורכי-דין ובקשו מהם להיות חברים בביהמ"ס העליון, והם סאלו סה יהיו תנאי עבודתם. אטרו להם ממסכורתם תהיה כמסכורת הסרים. זאת היתה נוסחה כללית שהסכיסו לה. אם עוסדיה כעת לנתק את הקשר - הם רואים בזה הפרת אמון. אלו הן סלים חטורות אנטרות ע"י נטיא ביה"ד העליון, ומחייבות שיקול-דעת.

כסדנו על מסכורת הסופטים, דיברנו על כך

ולא בקטר עם מסכורת הסרים, ורצינו לעטות זאת סתוך שיקולים אחרים. אם אטרו סגנו רוצים להקים חוליות מסכורת רק לארבע דרגות של סופטים - רצינו לעטות זאת סטעים נוספים. סאר הסופטים גם ערערו בצורה חטורה סאר על כך שייבנו דרגת מסכורת נפרדת לסופטים העליונים, גם אם לא תהיה זהה עם מסכורת הסרים. גם הם טענו לקטר. הם אטרו: כל אימים היה קטר עם סופטי ביה"ד העליון, ולפתע אטם עוסדים לנתק אותו. הם העמידו את הדגס לאו דוקא במצב החטרי.

י. סטיר:

האם לא היה זמן כסטופטי ביה"ד העליון קיבלו יותר מהסרים?

היור' י. גורי:

לא. מבחינה סעסית היה אמנם זמן כזה, כמהסרים ויתרו על תוספת. זה היה זמן קצר. אח"כ עלתה מסכורת הסרים על מסכורת הסופטים העליונים, המסכורת נטו.

עכ"פ, פירוס הדבר שיש נקודה סניה שעלינו

לקבל בה החלטה: אם סקיימים את הקטר של מסכורת הסופטים העליונים ומסכורת הסרים. אם מחליטים לקיים את הקטר - עלינו לדעת שנובעות סכך מסכנות

היו"ר י. גורי:

סטובייטות.

יש גם בעיה של ישיבת: ביקסנו מהמטלה חומר על דירות השרד וטאר ההוצאות של השרים, ויש לנו שפע של חומר. הכוונה היתה שכאשר בדרך על מסכורת השרים, יהיה החומר לנגזר עינינו. לפני שאנו ניגשים לדון על עצם דרגות השרים - צריכים חברי הוועדה, הרוצים לשלב את הצעותיהם בהצעות הסוכנות של בנין הדרגה, להציע משהו בעניינים אלה שהזכרתי.

י. גורי:

העניין של שחרור חלק מהמסכורת מסט-הכנסה הוא עניין טרום, ועומד לפני כל השאלות האחרות שהעלה היו"ר. כיצד התעורר העניין של הצמדת מסכורת הסופטים העליונים למסכורת השרים? כשהחלטנו לבטל לגבי הסופטים והשרים את כל השיטה של שחרור חלק מהמסכורת מסט-הכנסה, קבענו על רקע זה מסכורת סטובייטת לסופטים ולשרים, מסכורת שהיה בה מסום העלאה סטובייטת. השרים החליטו לבקש שנטאיר לגביהם הכל כפי שהיה קודם. הוועדה כיבדה את הדרישה הזאת, ויחד עם ביטול ההעלאה שטרו על השיטה הקודמת. אח"כ החליטה הממשלה להוסיף את תוספת היוקר והסכומים הסתנו, אבל גם העקרון נותק.

הבעיה השלישית שהעלה היו"ר היא סטובכת סאר, אבל בכל זאת אין היא מאותו סוג הבעיות כמו הסתים האחרות. אם נחליט אפוא על השאלה העקרונית של שחרור חלק מהמסכורת מסט-הכנסה - תהיה הדרך פתוחה לקביעת דרגת המסכורת.

כאשר הוחלט בפעם הראשונה - עוד ביטוי של פנקס ז'ל - לתת לשרים תוספת שכר פטורה מסט-הכנסה, ידענו שזה לא היה מבוסס על החוק.

מר קיטרנו: אז זה היה בהתאם לחוק.

י. גורי:

ברגע סטובייט פנה מר פנקס לממשלה ולמשרד המספטים וביקש שיכינו הצעה שתהפוך את החלטת ועדת הכספים לחוק.

מר קיטרנו:

כסוועדת הכספים בראשותו של מר פנקס דנה בעניין, היתה אפשרות, מבחינת פקודת מס-הכנסה, שסכום סטובייט שהוא תוספת ייצוג יהיה מסוחרר מסט-הכנסה. כסוועדת הכספים חשבה לקבוע את המסכורת כשחלק סטובייט שהן פטור מהמס, נתעוררה השאלה: האם זה בסטוכותה? על דעת הכל זה לא היה בסטוכותה. ועדת הכספים רטאית לקבוע מסכורת, ותו לא. ואם היא תמליץ על כך שחלק סטובייט ייראה כתוספת ייצוג - על פקיד השומה יהיה להחליט אם כן הדבר או לא. כיון שהדבר הזה לא נראה מכובד למדי בעיני הוועדה, ביקש מר פנקס הצעת תיקון לחוק כדי שהוועדה תוכל לקבוע שחלק סטובייט יהיה שור מסט-הכנסה. את ההצעה הזאת לא הביאו מסום מה, אבל עצם העקרון של שחרור חלק מן המסכורת מסט-הכנסה היה אז חוקי, אם פקיד מסט-הכנסה מסכים לכך. בינתיים נוטלה ההוראה בפקודת מס-הכנסה שלפיה אפשר לשחרר חלק מהמסכורת מסט-הכנסה, והיום אין זה חוקי.

י. ספיר:

איזה בסמך חוקי היה להחליט על הכפלת דמי הייצוג של השרים וטרואקטיבית, מה-1.4.54?

י. גורי:

לא היה.

היו"ר י. גורי:

אם אסור לשחרר מסט - הרי אסור לשחרר לא פרוטה ולא מאה. אין זאת אומרת שאסור היה לוועדת הכספים להוסיף תוספת-יוקר על דמי הייצוג. תוצאת-העקיפין היתה כמדובן בלתי-חוקית.

י. גורי:

הסופטים העליונים אושרים: אין אנו רוצים שתהיה לנו הכנסה גבוהה בהרבה מהכנסת השרים, והתוצאה תהיה שאנו מקבלים בכל זאת פחות, אבל כספר הניסוחים

י. נדר:

איננה צריכה להיזת מנופול של הסופטים גלבד. אני מצטרף לטענה זו למען כל חברי הכנסת. מסכורת היסוד של ראש המטלה היא היום 203 לירות. מסכורת היסוד שלי, כחבר כנסת, היא היום 388 לירות. בסופו של דבר קיבלתי אני 365 לירות, וראש המטלה קיבל 541 לירות. זוהי מסכורת צנועה עבור ראש מטלה, לא גבוהה מדי. אבל מדוע תהיה מסכורת כמעט פי שתיים היסוד, ואקבל ב-50% פחות ממנו? אני מסכים כמובן לקבל פחות ממנו, אבל לא בתנאים אלה. אותה טענה אני טוען גם כשם הפקידות הגבוהה. יש כל מיני מוסדות במדינה הראויים למסכורת גבוהה: מנהל הבנק לחקלאות, המנהל הראשי של חברת החטל, וכו'. אבל כדי שיקבלו מה שלפי דעת כולנו מגיע להם, הם יצטרכו לקבל הרבה יותר מאשר שר.

הקוסי שלפנינו הוא שטר סרף הביע הצעה מסויימת. אני מציע שנפסיק את הדיון לזמן קצר ונפנה למטלה בבקשה שאם היא רוצה להציע הצעה זו על פטור מס-הכנסה - שתציע זאת בכנסת. לעומת זאת אינני חושב שועדה זאת צריכה להציע את זה. המטלה יכולה להציע זאת בצנורות הרגילים של חקיקה. אבל אינני חושב שוועדת הכספים צריכה לקחת על עצמה את העול ואת האחריות הציבורית הזאת, ביחוד לאחר שבילטנו את התוספת הצנועה למדי של חברי הכנסת. ברור שאני נגד הצעה כזאת, ואני חושב שיש עוד חברים המתנגדים לה, אבל עכ"פ אם המטלה רוצה במקרה, שתציע זאת בכנסת.

יש עוד בעיה של דירות, אבל אינני רוצה לדבר עליה עכשיו. עכ"פ, לאחר שנבהיר למטלה את העניין, בוכל להיכנס לבעיה המעשית שלגביה ברצוני למסור הודעה, כי היו בעניין זה הי-הלבנות, ואני רוצה לחזור על כך: תמיד אתסוך בהצעה הגבוהה ביותר למסכורת הסרטים, ואולי עוד מוסיף מצדי. אבל שהדבר יהיה ברור, כתוב בחוק וליכנס דרך התקציב, גם ההוצאות הנוספות נקטר עם מילוי תפקידם כסרטים, כדי שהעם ידע. אין בכך שום בוטה.

היורה י. גורני:

כשהכנסת חוקקה את העניין הזה, לא היתה הכוונה שהכנסת תיכנס למס' עם חברי המטלה בנוגע לסכרם. אני חושב שהצעתן של חבר הכנסת נדר לא יכולה מפילו לעטור להצבעה.

י. נדר:

אני הצעתי את הצעתי לא לגבי מסכורת הסרטים אלא לגבי התיקון לחוק מס-הכנסה.

א. בהיר:

נדמה לי שעוד לפני הפגרה היתה כוונתם של חברי הכנסת לבטל את עניין הייצוג שאיננו קשור לתשלום מס-הכנסה. הלכנו בקו זה בקביעת מסכורת חברי הכנסת ובעת הדיון במסכורת הסופטים, ואין ספק שקו זה צריך לחול גם על מסכורת הסרטים. רציתי רק לבקש שוועדת הכספים תפנה לוועדת הכנסת ותבקש מטובה לבטל את דמי הייצוג של סגני היורה, הפטורים מסס, לבטל את הפטור של דמי הייצוג של הנטיאות.

א. הרצפלד:

אני מציע לבטל בכלל את דמי הייצוג.

א. בהיר:

רק לאחר זאת אנו פותחים פתח לקביעת היסודות של המסכורת.

יש לי הצעה שניה: אינני חושב שאנו צריכים לקבוע לסרטים מסכורת שתעלה על שלוש ספרות. אבל אני מבין שדבר זה נתקל בחוק מס-הכנסה, ומטרת המטלה הודיעה לנו שהיא מביאה הצעה לעניין חוק מס-הכנסה אשר תטפל בעיקר בדרגות הבינוניות וגם מסכורת הסרטים נכללת ביניהן - אני מציע להחליט מעד לסוף שנה זו אנו דוחים את קביעת המסכורת ומסטיכים לשלם לסופטים את הפרעות בטו, גלי כל היסוב, כמו עד עתה.

ס. קלמר:

אם מסלמים טזה מס-הכנסה?

מר בזק:

לא.

א. בהיר:

החשבון ייעשה כסיינתן להם חשבון ומסכורת. אני מציע שנפסיק גם את תשלום מסכורת

יטיבת ועדה הכספיים
10.10.56

א.ב.

א. בהיר:

נוכל להקטין את מסכורת בהתאם לחישובים שיהיו אז.

הצעה היא אפוא: א) לבטל את הפטור על דמי-ייצוג; ב) לתת מפרעות בסכום מסכורת עד לסגת הכספיים הבאה ועד להיקון בחוק מס-הכנסה.

ח. לגדאן:

השאלה העקרונית היא בנוגע לפטור מס-הכנסה. בקודה זו ניתנת לדעת לסיכום ברגע זה: אין עוררים על כך שלא יהיה עוד פטור מס-הכנסה. ביחס לקביעת שכר הסרים לא יתעורר כל ויכוח. עכ"פ מצדנו לא יהיה בטוח זה כל ויכוח. אנו טובנים לאשר מה שהם יציעו. מגיעה לסרים רמת-חיים, ולא זו השאלה.

אך בא חבר הכנסת בהיר ואומר: נטאיר את השאלה פתוחה כיוון ששיעורי מס-הכנסה אינם ברורים עדיין. לדעתי ייתכן שאם נבטל את הפטור ונרצה להוסיף לסרים למסכורת הברוטו, תעלה מסכורתם ברוטו על הסכום של 12 אף לירות שלגביהם יחול התיקון המוצע.

אילו מפרעות מקבלים הסופטים כיום?

היור' י. גורי:

כיום שאין מסלמים לפי סעי' סמ"א הלידתם הם מקבלים מפרעה כיום מס-הכנסה, עד להצעת חבר הכנסת בהיר - לגבי הסרים.

ח. לגדאן:

תוך הנחה שאין פטור מס-הכנסה?

היור' י. גורי:

נכון. תוך הנחה עקרונית כזאת.

ח. לגדאן:

אני חושב שלא נתנגד לכך.

הצעה סניה עקרונית: קיימת ותהיה קיימת זהות בין מסכורת הסופטים העליונים לבין מסכורת הסדים. אני מציע שהזהות הזאת תיקבע מחדש. דומני שאין לנו כל רשות מוסרית לפגוע בה. לסופטים העליונים במסדה הסכמה על כך עם הסכמתם לטרת בתפקידם זה שהיה בו מסוה קרבן כספי.

אשר לדירוג מסכורתם של הסופטים האחרים - זהו ענין לויכוח מחודש שאינו צמוד לבעיה העומדת על סדר-גומנו עתה.

אני מציע שנקבל את הביאורים הנוספים שהובטחו לנו לשאלות שהצגנו כשהובא לנו החומר על הוצאות הסרים. החומר הנוסף דרוש בקשר לקביעת מסכורת הסרים.

היור' י. גורי:

כל מי שתומך בהצעתו של חבר הכנסת בהיר חייב לדעת את ההבדל בין טעם של הסופטים וזה של הסרים. הסופטים מקבלים מסכורת שאין בה פטור מס-הכנסה, והיא ברוטו. והיות ואנו רוצים לתקן את מסכורתם, אמרנו: ניתן להם בינתליים טאה לירות שעליהן לא נטיל מס-הכנסה. הסרים, לעומת זאת, מקבלים מסכורת שחלק מסבה פטור מס-הכנסה. חבר הכנסת בהיר מציע להעביר גם את מסכורת הסרים למסכורת ברוטו.

א. בהיר:

לא.

היור' י. גורי:

אחרת בוודאי שאין לקבל את ההצעה, כי יצא שסצד אחד הם מקבלים מסכורת שחלק מסבה פטור מס-הכנסה, וטעם סני יקבלו מפרעה.

י. ספיר:

דווקא לאור הגדרת תפקידי הסופט בארץ, כל הצדה של מסכורת הסופט לרשות המבצעת בצורה כלשהי, יש בה מסוה לפגם. הם צריכים להיות מנותקים מכל סיקול שיט לו גוון אחר כלשהו. דרושה הפרדת מסכויות והפרדת תנאי המסכורת מכל מה שקיים במדינה. הסופטים אינם עובדי מדינה ואם נבחרו הצבור המסלמים תפקידי חקיקה או הוצאה-לפועל. אם יוסבר להם הדבר - הרי גם

י. ספיר:

הטופס יקבלו את הנימוק הזה כמספיק.

בנוגע למסכורת הסרטים, אני מבין שיש הסכמה על כך שלא יהיה עוד פטור. ניתן להם אפוא מפרעה כדי להחזיר את הנטו שהם מקבלים. אם נהפוך את מסכורתם למסכורת ברוטו על-מנת שיטאר בידם אותו נטו שהם מקבלים היום - תהיה התוצאה כפי שקרה עם הפקידים הנכירים ואחרים. כשבנו בוועדה את מסכורת הפקידים, בוועדת גורי מ-1955, קבעו גם את מס-ההכנסה על כל דרג וקבעו אז את המסכורת בהתחשב עם הדרג של מס-הכנסה שהיה קיים אז. אם יציעו עכשיו תיקונים רציניים במס-הכנסה, יהיו הפקידים הללו נטורים יותר משהתכוונה הוועדה. תהיה בכך העלאת סכר שלא התכוונו אליה. אילו היו מתקנים את שיטת מס-הכנסה כפי שמציע חבר הכנסת בהיר לפני הסידור שסיכמה ועדת 1955, לא היו קובעים את מסכורת הברוטו כפי שקבעו. אותו דבר יחול גם על הסרטים.

לכן אני מציע שכל מה שיינתן להם למעשה מסה שהם מקבלים כמסכורת מחוץ לייצוג, יינתן להם כמפרעה. אילו לא היו מקבלים כלל ייצוג - היו מקבלים 200-300 לירות נטו. הם מקבלים עוד 150 לירות ייצוג - ונתן להם אפוא מפרעה של 150 לירות פטור מס-הכנסה. אז יקבלו נטו מה שהם מקבלים היום, פלוס המפרעה על חשבון הגדלת מסכורתם אחרי האחד באפריל, שעליה נדון אחרי תיקון חוק מס-הכנסה. עי"כ לא קבענו את המסכורת, ולכל היותר אפשר לתת להם מפרעה יותר גדולה - 200 לירות במקום 150.

א. בהיר:

יש לי הצעה יותר מתוקנת: ניתן להם מסכורת של חברי הכנסה. היא כבר נקבעה ואין עוד הפחד שעליו מדבר חבר הכנסת ספיר.

היור' י. גורי:

אין זו הצעה מתוקנת. בהצעתו של חבר הכנסת ספיר יש סידור פרוביזורי ואילו אתה מכניס פה אלמנט של קביעות.

ג. טוקין:

למעשה אין חילוקי-דעות בין חברי הוועדה על כך שיש לבטל את הפטור מס-הכנסה, ואני מצטרף לדעה זו. דעת סיעתי היא שיש להעמיד את הסרטים לגבי מס-הכנסה באותו מצב כמו את כל שאר מקבלי המסכורת בסדינה. השאלה המעשית היא: איזו מסכורת אנו רוצים לתת להם? והשאלה היא לגבי המסכורת נטו. כל ההצעות שהובאו כאן יוצאות מסטוס סטוייט שאותו חוסבים שהסרטים צריכים לקבל, וזמן הנטו מגיעים לברוטו, בין שרוצים להמשיך בפטור או לבטל אותו. אני בדעה שבנוגע לנטו צריך לקבוע סדר צריך לקבל מסכורת גבוהה בתנאים ישראלים, אם כי לא גבוהה לגבי התנאים בארצות אחרות. ואני מציע כאן שנקבל את הצעתו של טר סרף מבחינת הנטו, הצעה המתבוננת בין 658 לירות של ראס-המטסלה ו-602 לירות לטר רגיל בה. את המסכורת ברוטו יש להתאים למצב של מס-הכנסה. בנוגע לסנה הסתמיינת בסוף טרץ 1957 אין שום בעיה, כי בלאו הכי כל ההצעות לתיקונים כוונתם להיכנס לתוקף רק בסנה הבאה.

א. בהיר:

לא. הם יהיו דטרואקטיביים מ-1.4.56.

ג. טוקין:

עכ"פ, במקרה שהתיקונים ייכנסו לתוקף רק באפריל 1957 הרי לגבי 1956 אנו יכולים להתבסס על התיקונים הללו. במקרה שהתיקונים ייכנסו לתוקף כבר בסנה זו, או לגבי הסנה הבאה, אני מציע שוועדת הכספים בהחלטתה תקבע שכוונתה היא למסכורת נטו, ולא לראשית להתאים את הברוטו. אני הייתי מציע שנקבל את המסכורת ברוטו כפי שמוצע כאן, ואם אח"כ יתקבלו התיקונים של מס-הכנסה - יבכו את התסלוטים הללו, ויטלטו פחות.

אם הצעה זו לא תתקבל, אני מציע לסלם את הנטו הזה מתוך הנחה שהוא צריך להטאר לסרטים כתסלום חלקי שאינם כולל את חלק של המסכורת שהם צריכים לסלם למס-הכנסה, תקראו לזה מפרעה או בכל שם אחר. אבל המפרעה צריכה להיות פותאמת לסכומים שאנו רוצים שיטארן בידי הסרטים.

י. גורי:

מפרעה איננה יכולה להינתן בסכום שלא...

א.ב.

ח. חזני:

לי יט תיקון אחד: אני מקבל את הצעתו של חבר הכנסת בהיר בניסוחו של חבר הכנסת ספיר, ובמתחם להצעתו של סר סרף: שבאשר עכשיו מפרעה אשר תכלול אותם סכום הפטור עכשיו, במספרים, מס-הכנסה, פלוס הסכום נטו שצ"ע סר סרף.

הינ'ר י. גורני:

זה יסתכם במאות לירות מפרעה. אתה עושה תחילה אליטיבציה של הייצוג, ואח"כ אתה רוצה לתת את הנטו שצ"ע.

ס. חזני:

על מפרעה אין מסלטים מס-הכנסה, ואתה צריך לתת מפרעה ברוטו. כלומר: רוא מסלם מס-הכנסה כפי שישלם אח"כ. אתה נותן לו את 70 הלירות פלוס ה-120 שצ"ע סר סרף. עדיין לא הגעתי למסקנה סופית שזה יהיה ברוטו ושאין להמשיך בדרך של סכום מסויים הפטור מס-הכנסה, כי אני אומר שביטלו זאת שלא באדק גם לגבי חברי הכנסת והקופטים. אם אנו דוחים את כל הענין עד לתיקונים בפקודת מס-הכנסה - אל תחליט הוועדה עכשיו סופית שהפטור בוטל. כשביגט לסיכום סופי באפריל, אז נחליט על סכום המפרעה, או שזה הופך להיות ברוטו, או שחלק נשאר כפטור.

הינ'ר י. גורני:

אם אתה בוטל את הבסיס הזה של ביטול הפטור מס-הכנסה - הרי זה טענה את כל אופי ההצעה של חברי הכנסת בהיר וספיר.

י. ספיר:

הויכוח נוגע למעשה רק לתסופת המוצעת ע"י סר סרף, המתבטאת למעשה בנטו של 121 לירות למעלה מן המסכורת נטו שמקבל היום הסר. והשאלה היא אם אנו סוכנים כבר היום לאשר אפילו כמפרעה סכום כזה. אני הייתי מציע דבר שטוט: הייתי בוטה לקבל את הצעתו של ד"ר בדר ומעטיד את השאלה בפני המטטלה ואומר: יש פה דבר ביניים כזה, ואולי אז הם יאמרו: עד שתקבעו לנו מסכורת קבועה על יסוד מס-הכנסה קבוע - לא היינו רוצים לקפוץ למפרעה של 121 לירות אלא אנו רוצים מפרעה של 50 או 70 לירות בלבד.

ס. חזני:

אני מציע 100 לירות, לא בדיוק כפי שהציע סר סרף.

הינ'ר י. גורני:

אני מציע שחליט דבר אחד: שהקו תצחה הוא שאין עוד פטור מס-הכנסה. העקרונ הזה יקבע את מהלך שאר הדיונים. הבא ביום ב' או ג'.

(הישיבה ננעלה בסעה 11.15)